

Czas demograficznego przebudzenia - Europa bez ludzi?

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: piątek, 04, kwiecień 2025 19:00

Katarzyna Sekuła

Odsłony: 968

Od 2026 roku Unia Europejska zacznie się kurczyć. Spadek liczby ludności nie będzie zjawiskiem jednostkowym, lecz długoterminowym trendem, który wpłynie na każdy aspekt życia gospodarczego i społecznego. Szczególnie mocno skutki tego zjawiska odczuje Polska, gdzie spadek liczby osób w wieku produkcyjnym do 2050 roku może sięgnąć aż 20 procent – to dwukrotnie więcej niż średnia unijna. Już teraz widać, że wcześniejsze prognozy ONZ były zbyt optymistyczne – tylko w latach 2023 i 2024 w Polsce urodziło się o 300 tysięcy dzieci mniej, niż zakładano jeszcze w 2022 roku.

Obok malejącej liczby urodzeń, Polska stoi w obliczu szybkiego starzenia się społeczeństwa. W 2022 roku współczynnik obciążenia demograficznego – czyli liczba osób w wieku 65+ przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym – wynosił 31,9 i był jednym z najniższych w całej Unii. Jednak według prognoz Komisji Europejskiej, już w 2045 roku wskaźnik ten wzrośnie do 49,7, a w 2070 roku osiągnie 63,7. To uplasuje Polskę wśród siedmiu najbardziej demograficznie obciążonych krajów Wspólnoty. W regionie wyprzedzą nas jedynie Litwa i Bułgaria, które w prognozach mają przekroczyć poziom 60 punktów jeszcze szybciej.

Co więcej, nie możemy liczyć na migrację jako remedium na problemy demograficzne. Podczas gdy Europa Południowa i Zachodnia przewidują dodatnie saldo migracji, kraje Europy Wschodniej – w tym Polska – nie mają takich perspektyw. Prognozy zakładają zerowe, a nawet ujemne saldo migracyjne, co oznacza, że nawet imigranci nie zrekompensują spadającej liczby ludności. To duże zagrożenie dla rynku pracy, systemu emerytalnego i potencjału rozwojowego kraju.

ThinkTank Bruegel wskazuje, że bez szybkich działań Polska może nie poradzić sobie z nadchodzącym kryzysem. Potrzebne są konkretne reformy: przyciąganie wykwalifikowanych pracowników z zagranicy, tworzenie zachęt do powrotu dla emigrantów, rozwój systemu opieki nad dziećmi umożliwiający kobietom aktywizację zawodową oraz polityki prorodzinne ułatwiające godzenie pracy z życiem prywatnym. Konieczne będzie też przedłużenie aktywności zawodowej seniorów oraz inwestycje w system opieki długoterminowej i wsparcie dla opiekunów osób starszych.

Demografia, jeszcze niedawno uznawana za statystyczne tło debaty publicznej, staje się dziś jednym z najważniejszych wyzwań cywilizacyjnych. To, jak szybko i skutecznie zareagujemy, zdecyduje o przyszłości polskiej gospodarki i jakości życia kolejnych pokoleń.

Źródło: PIE